

ПРО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Звертаючись до питань управління місцевими фінансами, необхідно, перш за все, мати на увазі, що доволі часто місцеві фінанси ототожнюють з місцевими бюджетами, а це, у свою чергу, є помилкою, оскільки очевидно, що досліджувана категорія не вичерпується виключно місцевими бюджетами (хоча останні, безумовно, є центральною ланкою місцевих фінансів). У зв'язку із цим, вважаємо, за доцільне прийняти Закон “Про місцеві фінанси в Україні” на основі Модельного закону про загальні принципи організації місцевих фінансів (прийнятий на XII пленарному засіданні Міжпарламентської Асамблеї держав-учасниць СНД, постанова № 12-10 від 8 грудня 1998 р.).

Нині одним із важливих напрямків підвищення рівня ефективності всієї системи управління місцевими фінансами, що забезпечують, перш за все, органи державної влади, є вдосконалення системи відомчого контролю. Вже давно назріла потреба у переході від контролю, наслідками якого є констатація фактів (порушень), так званого контрольного-аналітичного забезпечення управління не стільки фінансами, скільки інформацією. За доцільне визнається виявлення фінансових резервів, підвищення ефективності управлінської діяльності всіх суб'єктів управління місцевими фінансами. У зв'язку із цим особливо підвищена увага має приділятися попередньому контролю. Необхідно поєднувати внутрішній контроль (метою якого є, зокрема, виявлення відхилень від установлених норм і правил) та внутрішній аудит (завданням якого є встановлення порушень законодавства, нормативних документів, який має на меті формулювання пропозицій щодо майбутнього прийняття управлінських рішень задля підвищення рівня ефективності діяльності). У зв'язку із цим слід активніше впроваджувати у практичну діяльність пропозиції, закладені у Стратегії модернізації системи управління державними фінансами, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 888-р.

Здійснювана нині в Україні політика, яка спрямована на вдосконалення контролю у сфері управління місцевими фінансами, має включати наступне: 1) активізація впровадження у практичну діяльність аудиту ефективності; 2) розроблення методологічної та нормативно-правової основи аудиту ефективності; 3) підбір та підготовка на належному науково-практичному рівні відповідних спеціалістів. Звичайно, все це вимагає додаткового фінансування, проте очікувані результати у недалекому майбутньому їх покривають.

Особливої актуальності нині набуває питання фінансового менеджменту. Так, фінансовий менеджмент у сфері управління місцевими

фінансами – це внутрішні правила та процедури діяльності розпорядників бюджетних коштів. Реформа фінансового менеджменту зорієнтована, перш за все, на створення умов та методологічне забезпечення внутрішніх перетворень, а також вдосконалення організаційної діяльності всередині розпорядників бюджетних коштів. У зв'язку із цим потребує розроблення та затвердження Кабінетом Міністрів України положення (або правил, концепції) про фінансовий менеджмент у розпорядниках бюджетних коштів. Цей акт повинен містити чітко визначені напрямки такого менеджменту, критерії підбору фахівців, які б займались фінансовим менеджментом; порядок моніторингу якості фінансового менеджменту.

Необхідною є модернізація системи управління місцевими фінансами, що, у свою чергу, потребує: 1) впорядкування міжвідомчої координації управління державними та місцевими фінансами; 2) забезпечення технологічної підтримки управління місцевими фінансами на основі використання інтегрованої інформаційно-аналітичної системи; 3) удосконалення процесу управління публічними фінансами в частині складання та виконання бюджетів усіх рівнів з урахуванням програмно-цільового методу; 4) підвищення ефективності використання фінансових і матеріальних ресурсів органів місцевого самоврядування та прозорості бюджетного процесу на місцях; 5) забезпечення гармонізації системи управління публічними фінансами з міжнародними стандартами.

Потребує реформування структура Міністерства фінансів України. На сьогоднішній день в його структурі функціонує Департамент місцевих бюджетів. Доцільним видається виокремлення в структурі Міністерства іншого департаменту, а саме з питань управління місцевими фінансами (або з питань місцевих фінансів). Це, у свою чергу, забезпечило б пряму взаємодію (але не вплив) Міністерства з місцевими фінансовими органами.

Загалом, перелічені проблеми не є вичерпними. Розвиток держави та суспільства “диктує” свої правила розвитку системи, методів і механізмів управління місцевими фінансами.

Литвин, О.П. Про управління місцевими фінансами в сучасних умовах розвитку України [Текст] / О.П. Литвин // Актуальні проблеми правового регулювання фінансово-кредитних відносин в умовах кризи: практика правозастосування і шляхи її вдосконалення: зб. тез доп. за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (4 - 5 червня 2010 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2010. - С. 276-278.